

NOVA NOVEL·LA DE JAVIER CERCAS

El monarca de las sombras, que Penguin Random House publicarà el febrer del 2017, tornarà Javier Cercas a la Guerra Civil. La novel·la explica la història d'un tiet falangista mort als 19 anys a la batalla de l'Ebre.

PREMI PER AL PRÒXIM LLIBRE DE LA CAMPANA

La Campana publicarà la traducció al català de *No ets una mare com les altres*, d'Angelika Schrobsdorff, abans de Nadal. Explica la vida de la mare de l'autora: l'edició castellana ha sigut premiada pels llibreters de Madrid.

poder anar al front— o de Fernand Léger, que va mantenir el seu esperit colorista tot i que definia la guerra com una màquina de matar “lineal i eixuta”.

Només per veure els bodegons de Gris, sempre fascinants i colpidor, ja val la pena la visita. Però, sens dubte, el més sorprenent són les obres cubistes de Diego Rivera i, també, les magnífiques natures mortes de Maria Blanchard, sense oblidar els obscurs quadres del convalscent Braque.

El patiment de la rereguarda

A Rivera molts el tenen classificat com el gran muralista de la revolució mexicana i el marit-torturador de Frida Kahlo, però les set obres de l'exposició mostren un artista inquiet, totalment integrat en l'avantguarda europea i d'una sensibilitat exquisida, com es pot veure a *Maternitat*, del 1916, on representa de manera colorista la que llavors era la seva dona, la pintora russa Angelina Beloff, donant el pit al seu fill acabat de néixer, que va morir l'any següent, el 1917, el pitjor any de la guerra també a la rereguarda.

Al mexicà —com al lituà Jacques Lipchitz, dels quals es mostren quatre escultures— la guerra el va agafar a Mallorca, on havia anat de vacances, i el 1915 es va instal·lar una temporada a Madrid, a casa de Maria Blanchard. Sembla que s'havia volgut allistar com a estranger, però l'episodi no és gaire clar. Qui ho va intentar de debò va ser Matisse, però amb 44 anys el van desestimar per vell i es va passar la guerra patint perquè els alemanys havien envaït el

seu poble i havien fet presoner el seu germà, que vivia amb la seva mare.

A l'exposició, a més d'alguns olis que costen d'entendre com a cubistes, també hi ha alguns dibuixos de Matisse fets durant la guerra que representen la dona de Gris, que cobrava així com a model, ja que la majoria d'artistes havien vist reduïts els seus ingressos durant la guerra. El seu principal marxant, l'alemany Daniel-Henry Kahnweiler, es va haver d'exiliar a Suïssa i el seu paper el va assumir Léonce Rosenberg, a qui Picasso li va fer un significatiu dibuix que es mostra a l'exposició. El prestigi del malagueny no havia decaïgut, però el seu treball anava evolucionant lenta-

ment ja cap l'“ordre” que marcarà l'etapa d'entreguerres. En tot cas, en cap moment apareix el compromís que sí que agafarà anys més tard durant la Guerra Civil.

“No crec que sigui correcte dir que Picasso era un pacifista”, diu Green, que recorda que en aquell context ser-ho era molt perillós. “La majoria d'artistes d'avantguarda odiaven la idea de la guerra, però s'identificaven amb el patriotisme francès”. El que passa, assegura, és que no volien deixar entrar la guerra, ni com a propaganda ni com a denúncia, en la seva obra. L'art era l'antídot a la deshumanització de la trinxera. Ells lluitaven, però a l'avantguarda de l'estètica. —

Intercanvi d'obres amb el MNAC?

L'exposició *Cubisme i guerra* feia molts anys que s'estava preparant i bona part de la feina s'ha fet mentre Bernardo Laniado-Romero era director del Museu Picasso, amb la coordinació continuada d'Isabel Cendoya. En va començar a parlar, però, Pepe Serra quan encara era director del centre i l'ha acabat inaugurant el nou director, Emmanuel Guigon, que s'ha incorporat a la tardor. Guigon, que al novembre presentarà el seu programa, va avançar ahir que té previst ampliar l'àrea de recerca i de publicacions creant una revista anual i que vol canviar el recorregut de la col·lecció incorporant en al-

guns àmbits obres dels coetanis de Picasso mentre estava a Barcelona. Això ho farà en col·laboració amb el MNAC, que, va reconèixer més tard, podria veure així com alguna obra de Picasso s'incorpora al recorregut del seu fons. Intercanvi i col·laboració entre museus que, va dir, encara està en un procés incipient però que segurament Pepe Serra veurà amb bons ulls. El nou regidor de Cultura, Jaume Collboni, va posar el Museu Picasso com a exemple de la sinèrgia que es vol aconseguir entre turisme i cultura, oferint una oferta de gran nivell que interessi també al públic local.

MEMÒRIA HISTÒRICA

L'estàtua del dictador Francisco Franco a terra, ahir passades les deu de la nit. MANOLO GARCÍA

Tiren a terra l'estàtua de Franco del Born i l'Ajuntament la retirarà

ARA * BARCELONA

D'un cap nou a l'enderroc

La polèmica estàtua equestre de Franco situada a l'entrada del Born CCM va acabar ahir per terra. Després de quatre dies d'intensa polèmica arran de la seva col·locació per a l'exposició *Franco, Victòria, República. Impunitat a l'espai urbà*, ahir a la nit tres homes —un dels quals va ser interceptat i identificat per la Guàrdia Urbana— van tirar-la a terra. Poc abans de les nou del vespre diverses persones hi havien penjat estelades i enganxat adhesius. Poc després, un grup més reduït, que no tenia res a veure amb el primer, hi va llançar una porta de fusta, un somier i un sac de ciment de morter, entre altres objectes. Finalment, passades les deu de la nit, tres individus d'aquest últim grup van començar a empènyer l'estàtua fins a fer-la caure. Després de l'incident l'Ajuntament de Barcelona va informar que retirarà l'estàtua, segons l'ACN.

De bon matí ja hi havia hagut moviment, amb un nou cap per a l'estàtua fet per l'artista australià Will Coles, l'obra del qual està exposada a la galeria Bhorn. El col·laborador de Coles que va deixar el cap als peus del cavall, Barhellona, va feminitzar una mica el dictador i li va pintar els llavis d'un vermell intens. Abans d'això, a primera hora del matí l'estàtua havia tingut un altre regal: un cap de porc que havien penjat al cap del cavall i que va ser retirat. —

Aquest és el cap que l'artista australià Will Coles va 'oferir' ahir per a l'estàtua. BARHELLONA